

informacje

DOTYCZĄCE POGRZEBÓW

MIEJSCA POCHÓWKU | POCHÓWEK | POCHÓWEK
PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE POCHÓWKU | OPŁATA ZA POGRZEB

Informacje dotyczące pogrzebów

Zrzeszenie pracodawców Kościoła Szwecji

ZESPÓŁ REDAKCYJNY Eva Grönwall, Sofia Skog, Eva Årbrandt Johansson

SKŁAD Andréas Lindström (wrzesień)

DRUK Ljungbergs, 2016

WYDANIE DRUGIE

informacje

DOTYCZĄCE POGRZEBÓW

MIEJSCA POCHÓWKU | POCHÓWEK | POCHÓWEK

PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE POCHÓWKU | OPŁATA ZA POGRZEB

SPIS TREŚCI

- 3** Wprowadzenie
  - 4** Przepisy prawne i odpowiedzialność za czynności pogrzebowe
  - 5** Wszystkie osoby zmarłe muszą zostać pochowane
  - 6** Opłata za pogrzeb
  - 7** Co obejmuje opłata za pogrzeb
  - 8** Czego nie obejmuje opłata za pogrzeb
  - 9** Możliwości wyboru i wola odnośnie pogrzebu
    - Powody, dla których warto zapisać swoją wolę*
    - Wybór trumny lub urny*
  - 11** Ceremonia pogrzebowa
    - Nabożeństwo pogrzebowe - członkowie Kościoła Szwecji*
    - Nabożeństwo pogrzebowe - osoby niebędące członkami Kościoła Szwecji*
    - Ceremonie pogrzebowe - inne wyznania*
    - Pogrzeb cywilny*
  - 14** Miejsca pochówku
    - Specjalne miejsca pochówku*
    - Miejsce pochówku w innej miejscowości*
    - Właściciel grobu*
    - Rodzaje miejsc pochówku*
    - Utrzymanie grobu*
-
- Załącznik   **Dla osoby, która zorganizuje mój pogrzeb - moja wola**
pośrodku   - wypełnij, oderwij, zachowaj!
-
- 18** Kremacja
  - 19** Pochówek
    - Rozsypanie prochów na ziemi lub wodzie*
  - 21** Nadzór nad działalnością pogrzebową
    - Urząd Wojewódzki (Länsstyrelsen)*
    - Rzecznik ds. pogrzebów*
  - 23** Lista kontrolna dla krewnych
  - 25** A-Z Wyjaśnienie terminów i odniesienia do stron

Wprowadzenie

Niniejszy dokument opracowano dla osób, które pragną uzyskać informacje na temat przebiegu pochówku w Szwecji. W niniejszej broszurze opisano działalność pogrzebową oraz elementy wchodzące w skład opłaty pogrzebowej. W wielu przypadkach pytania dotyczące pogrzebu pojawiają się dopiero po śmierci bliskiej nam osoby. Mogą one dotyczyć kosztów pogrzebu, tego co należy opłacić z majątku zmarłego oraz tego, co mogą zrobić krewni zmarłego. Aby pomóc krewnym, warto zawnazasu zapoznać się z odpowiedziami na te pytania i ustalić, jak ma przebiegać pogrzeb.

Szwedzki parlament ustalił, że kremacja i pochówek osób zmarłych leży w gestii parafii i związków parafii Kościoła Szwecji oraz gmin Sztokholm i Tranås. Kościół Szwecji odpowiada za pochówki już od ok. 1000 lat. Większość cmentarzy publicznych znajduje się terenach należących do kościoła. Parafie powinny prowadzić działalność pogrzebową zgodnie z prawem oraz respektować wolę osób o innych wyznaniach i światopoglądzie. Cmentarze w coraz szerszym stopniu odzwierciedlają wielokulturowy charakter szwedzkiego społeczeństwa. W tej broszurze opisaliśmy zadania Kościoła Szwecji jako podmiotu odpowiedzialnego za działalność pogrzebową zgodnie z Ustawą o pochówku oraz działania na rzecz wiernych będących członkami Kościoła Szwecji.

Poszczególne zagadnienia ujęto w broszurze w kolejności, w jakiej krewni muszą podejmować decyzje po śmierci bliskiego. Mamy nadzieję, że broszura będzie dostępna we wszystkich parafiach, jako uzupełnienie do ich witryn internetowych dla osób, które szukają praktycznych informacji na temat pochówku zmarłych.

Sztokholm, wrzesień 2016 r.

Zrzeszenie Pracodawców Kościoła Szwecji

Eva Grönwall

Sofia Skog

Eva Årbrandt Johansson

Przepisy prawne i odpowiedzialność za działalność pogrzebową

W Szwecji działalność pogrzebową reguluje Ustawa o pochówku (1990:1144) oraz Rozporządzenie w sprawie pochówku (1990:1147). W przepisach prawnych działalność pogrzebową zdefiniowano jako wszystkie czynności podejmowane bezpośrednio w związku z zarządzaniem cmentarzami publicznymi¹.

W Szwecji za działalność pogrzebową odpowiedzialne są parafie/związków parafii Kościoła Szwecji² oraz gminy Sztokholm i Tranås.

Odpowiedzialny za działalność pogrzebową określany jest terminem „podmiot odpowiedzialny”. Podmioty odpowiedzialne prowadzą działalność pogrzebową na określonych obszarach zwanych rejonami. W gminach istnieje szereg podmiotów odpowiedzialnych, a rejon może obejmować kilka gmin. Przynależność do danego rejonu zależy od miejsca zameldowania.

Podmioty odpowiedzialne za działalność pogrzebową mają za zadanie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc pochówku. Podmioty odpowiedzialne mają obowiązek zapewnienia specjalnych miejsc pochówku dla osób, które nie są wyznania chrześcijańskiego. Działalność pogrzebowa obejmuje ponadto przechowywanie i wystawienie zwłok, kremację i pochówek oraz zapewnienie odpowiedniego pomieszczenia bez symboli religijnych przeznaczonego na ceremonię pogrzebową. Do obowiązków podmiotów odpowiedzialnych należy także zapewnienie personelu, obiektów oraz

---

¹ W przepisach prawnych występuje jedynie termin miejsca pochówku. W tej broszurze zastosowano terminy miejsce pochówku i cmentarz, przy czym mają one identyczne znaczenie.

² Kościelne podmioty odpowiedzialne

Wszystkie osoby zmarłe muszą zostać pochowane

Pochowanie osoby zmarłej stanowi zarówno obowiązek społeczeństwa jak i osób prywatnych. Wszystkie osoby zmarłe muszą zostać pochowane, a podmioty odpowiedzialne za działalność pogrzebową mają obowiązek zapewnienia miejsca pochówku wszystkim osobom zameldowanym w ich rejonie.

Miejsce na cmentarzu publicznym przysługuje wszystkim osobom, które w chwili śmierci były zameldowane w danym rejonie lub gminie.

ROZDZIAŁ 2 § 3 USTAWY O POCHÓWKU

Ponadto podmiot odpowiedzialny ma obowiązek zapewnienia miejsca pochówku noworodkom martwo urodzonym przed końcem 22 tygodnia ciąży, jeśli matka jest zameldowana w danym rejonie. Dotyczy to także noworodków martwo urodzonych przed końcem 22 tygodnia ciąży, jeśli zażąda tego matka i przedstawi podmiotowi odpowiedzialnemu zaświadczenie lekarskie.

W przypadku zmarłych, którzy w chwili śmierci byli zameldowani tylko w gminie, bez podania adresu, lub zameldowani jako osoby o „nieznanym miejscu zamieszkania” obowiązują inne zasady.

Pochówek lub kremacja zwłok powinny odbyć się jak najszybciej. Najdłuższy dopuszczalny okres od śmierci do pochówku lub kremacji wynosi jeden miesiąc. Ewentualne zezwolenie na przedłużenie tego okresu wydaje Urząd Skarbowy.

Pogrzeb planują i organizują krewni lub inne osoby. Jeśli zmarły nie posiada krewnych, lub jeśli nie chcą oni zająć się pogrzebem, stanowi to obowiązek gminy. Bez względu na to, kto zajmuje się organizacją pogrzebu, w miarę możliwości należy spełnić wolę zmarłego odnośnie pochówku lub kremacji.

Jeśli majątek zmarłego jest niewystarczający na pokrycie kosztów pogrzebu, mogą one zostać pokryte z udzielanego przez gminę zasiłku. Kwoty na ten cel różnią się w poszczególnych gminach. Informacji o zasadach obowiązujących w danej gminie udziela wydział ds. socjalnych w gminie, w której zmarły był ostatnio zameldowany.

Oplata za pogrzeb

Wszystkie osoby zameldowane w Szwecji i płacące gminny podatek dochodowy wnoszą opłatę za pogrzeb. Od roku 2017 zasada ta obowiązuje w całym kraju, z wyjątkiem gmin Sztokholm i Tranås. Oplata za pogrzeb pokrywa koszty czynności związanych z pochówkiem, które w świetle prawa są niezbędne.

Wniesienie opłaty za pogrzeb stanowi obowiązek podatkowy, w związku z czym jest ujmowana w rozliczeniu podatkowym. Oplata jest naliczana na podstawie dochodu objętego podatkiem gminnym. Kwota opłaty jest ujmowana w corocznym rozliczeniu podatkowym.

W gminach Sztokholm i Tranås w każdym roku budżetowym kwotę opłaty za pogrzeb należnej od ich mieszkańców ustala rada gminy. Wysokość opłaty za pogrzeb w pozostałych gminach ustala państwowy organ, Krajowy Zarząd Gruntów i Funduszy Publicznych (Kammarkollegiet) na podstawie propozycji kościelnych podmiotów odpowiedzialnych. Wysokość opłaty jest taka sama dla wszystkich, bez względu na przynależność do Kościoła Szwecji.

Oplatę pobiera podmiot odpowiedzialny w Kościele Szwecji, a w przypadku osób zameldowanych w gminie będącej podmiotem odpowiedzialnym, dana gmina.

ROZDZIAŁ 9 § 2 PIERWSZEJ CZĘŚCI USTAWY O POCHÓWKU

Co obejmuje opłata za pogrzeb

Wszystkim osobom zameldowanym w Szwecji przysługują uprawnienia wymienione w Ustawie o pochówku. Z uprawnień tych można także skorzystać bezpłatnie za pośrednictwem innego podmiotu odpowiedzialnego, jeśli osoba zmarła ma być pochowana w innym rejonie niż rejon jej zameldowania. Patrz *Miejsce pochówku w innej miejscowości*.

W przypadku osób zameldowanych w rejonie danego podmiotu odpowiedzialnego jest od zobowiązany do bezpłatnego zapewnienia

- miejsca pochówku na cmentarzu publicznym na okres 25 lat,
- pochówku, w tym wykopania grobu, jego zasypania i uporządkowania,
- transportu od momentu przejęcia odpowiedzialności za zwłoki przez podmiot odpowiedzialny do momentu pochówku, z wyjątkiem transportu do miejsca pochówku poza rejonem podmiotu odpowiedzialnego, o ile transport nie został objęty umową dotyczącą udostępnienia specjalnych miejsc pochówku,
- kremacji,
- pomieszczenia do przechowywania i wystawienia zwłok,
- pomieszczenia na ceremonię pogrzebową bez symboli religijnych.

ROZDZIAŁ 9 § 6 USTAWY O POGRZEBACH

Ponadto opłata za pogrzeb pokrywa wszystkie czynności, które mają bezpośredni związek z zarządzaniem cmentarzami publicznymi, np. administrację, zakładanie nowych cmentarzy, opiekę nad terenami publicznymi cmentarzy oraz opiekę i konserwację grobów o szczególnej wartości historycznej. Z opłat za pogrzeb finansowana jest także działalność rzecznika ds. pochówku, patrz rozdział *Nadzór*.

Czego nie obejmuje opłata za pogrzeb

Oprócz usług finansowanych z opłat za pogrzeb w większości przypadków inne wydatki związane z pogrzebem pokrywają krewni. Wydatki te nie są pokrywane z opłaty za pogrzeb, a ich wysokość jest różna w zależności od danego przypadku. Wydatki pokrywane z majątku zmarłego lub przez krewnych obejmują:

- Trumnę i pościel pogrzebową
- Transport zwłok w trumnie z domu/szpitala do wyznaczonego lokalu podmiotu odpowiedzialnego w celu przechowywania i wystawienia zwłok
- Nekrologi
- Dekorację trumny
Ceremonię pogrzebową, w tym prowadzącego ją. Osobie zmarłej należącej do Kościoła Szwecji przysługuje bezpłatne nabożeństwo pogrzebowe.
- Stypa
- Urna
- Wykonanie i ustawienie nagrobka lub innego elementu nagrobnego oraz opieka nad nim
- Utrzymanie, patrz rozdział Opieka na *grobem*

Możliwości wyboru i wola odnośnie pogrzebu

Krewni lub inne osoby organizujące pogrzeb powinny uszanować wolę zmarłego odnośnie pochówku w grobie lub kremacji w zakresie, w jakim jest to możliwe. Wola osoby zmarłej może dotyczyć wyboru rodzaju grobu i miejsca pochówku.

Krewny, osoba bliska lub inna osoba, która organizuje pogrzeb powinna w miarę możliwości uszanować wolę zmarłego odnośnie kremacji lub pochówku w grobie.

ROZDZIAŁ 5 § 1 USTAWY O POCHÓWK

POWODY, DLA KTÓRYCH WARTO ZAPISAĆ SWOJĄ WOLĘ

Ustawa o pochówku i inne przepisy prawa nie wymagają zapisania swojej woli odnośnie własnego pogrzebu, ale istnieje szereg istotnych powodów, dla których należy to zrobić³.

Można samodzielnie sformułować swoją wolę lub skorzystać z załącznika Moja wola 3. Istotne jest, aby krewni czy inne osoby bliskie zmarłego znały jego wolę odnośnie pogrzebu. Dokument z zapisaną wolą może przechowywać np. kancelaria adwokacka, lub można go przechowywać w skrytce bankowej albo w domu.

Dokument powinien obejmować następujące punkty dotyczące pogrzebu:

- Miejscowość i cmentarz
- Wskazanie, czy ciało ma zostać poddane kremacji, czy pochowane w grobie
- Rodzaj grobu, np. ogród pamięci, ogród pamięci z prochami, złożenie prochów w istniejącym grobie rodzinnym, grób z trumną lub urną, patrz rozdział Rodzaje grobów
- Rozsypanie prochów na ziemi lub wodzie
- Wybór trumny lub urny
- Wybór pościeli pogrzebowej i ubioru
- Ceremonia pogrzebowa/pożegnanie,
- Stypa

³ Dokument Moja wola mo na pobra ze strony internetowej www.svenskakyrkan.se/begravning

Czasami krewni nie są zgodni co do sposobu oraz miejsca pochówku zmarłego. Czy ma być pochowany w trumnie, czy poddany kremacji? Czy ma być pochowany w grobie rodzinnym, może w innej miejscowości, czy w grobie w miejscu zamieszkania? Osoby zmarłej nie można pochować do czasu osiągnięcia porozumienia przez zainteresowanych. Ciało jest wówczas przechowywane w chłodni.

Jeśli rozbieżności dotyczą tego, czy osoba zmarła ma być pochowana w trumnie, czy poddana kremacji oraz odnośnie miejsca pochówku, krewni zmarłego mogą skorzystać z pomocy mediatora. Rolę mediatora pełni podmiot odpowiedzialny w miejscowości, w której osoba zmarła była ostatnio zameldowana. Jeśli strony nie dojdą do porozumienia w trakcie mediacji, sprawę przejmuje Urząd Wojewódzki, który podejmuje decyzję. Rozwiązanie sprawy może zająć dużo czasu. Aby zapobiec ewentualnym sporom, warto zapisać swoją wolę i powiadomić o niej krewnych.

WYBÓR TRUMNY LUB URNY

Ustawa o pochówku nie nakłada obowiązku złożenia ciała do trumny, ale ze względu na przepisy BHP obowiązujące pracowników podmiotu odpowiedzialnego, zwykle ciało jest składane do trumny w celu pochówku. W przypadku kremacji zawsze wymagana jest trumna. Jeśli prochy mają zostać rozsypane w ogrodzie pamięci, złożone do grobu bezpośrednio po kremacji lub rozsypane na ziemi lub wodzie, urna nie jest wymagana. Prochy zostają wtedy przewiezione z krematorium w specjalnym worku lub kartonie.

Dozwolone jest samodzielne wykonanie trumny lub urny oraz samodzielnie pomalowanie i udekorowanie zakupionej trumny lub urny, przy czym obowiązują określone zasady. Informacji o zasadach dotyczących materiałów i wymiarów udziela krematorium lub zarząd cmentarza.

Dostępne są specjalne urny na prochy dzieci oraz urny na prochy dwóch osób. Mogą one także zostać wykonane we własnym zakresie.

Ceremonia pogrzebowa

Ustawa o pochówku reguluje pochówek i kremację. Nie obejmuje natomiast przepisów dotyczących innych aspektów związanych z pogrzebem. Sposób, w jaki krewni pragną pożegnać osobę zmarłą jest sprawą prywatną.

Krewni mają wiele możliwości wyboru, aby pożegnać osobę zmarłą, w sposób który najbardziej im odpowiada. Ceremonia może odbyć się w kościele, kaplicy, sali zgromadzeń, w domu, ogrodzie, na plaży, przy grobie na cmentarzu lub w innym odpowiednim miejscu.

Koszt transportu trumny w przypadku ceremonii odbywającej się np. w prywatnym ogrodzie nie musi zostać pokryty w ramach opłaty za pogrzeb. Dlatego krewni powinni ustalić z podmiotem odpowiedzialnym, kto opłaci koszty ewentualnego transportu zwłok.

Ceremonia pożegnalna jest aktem dobrowolnym i nie musi odbywać się przy trumnie. Ceremonia ta może odbyć się przed złożeniem do trumny w szpitalu, w domu lub po kremacji przy urnie.

Ceremonię tę można także pominąć. W takim przypadku zwłoki są składane do trumny i przewożone bezpośrednio z domu lub szpitala do miejsca pochówku lub krematorium w celu kremacji, a następnie do miejsca pochówku, gdzie składane są prochy.

NABOŻEŃSTWO POGRZEBOWE - CZŁONKOWIE KOŚCIOŁA SZWECJI

Członkowie Kościoła Szwecji wnoszą opłatę kościelną. Kwota podatku jest ujmowana w corocznym ostatecznym rozliczeniu podatkowym (slutskattebesked). Opłata kościelna pokrywa nabożeństwo pogrzebowe w kościele odprawiane przez pastora, honoraria muzyków kościelnych oraz osób niosących trumnę i kościelnego. Zasada ta obowiązuje także, jeśli nabożeństwo pogrzebowe odbywa się poza parafią, do której należał zmarły.

Nabożeństwo pogrzebowe przygotowuje odprawiający je pastor wraz z krewnymi, muzykami kościelnymi i innymi uczestnikami. Wiele parafii posiada zasady dotyczące pochówku (begravningspastoral) określające zadania parafii odnośnie chowania zmarłych. Zasady te różnią się w zależności od parafii.

W większości przypadków nabożeństwo odbywa się w kościele lub kaplicy pogrzebowej. Parafia i pastor odprawiający nabożeństwo decydują o tym, czy ceremonia może odbyć się np. w domu lub w ogrodzie.

Nabożeństwa w Kościele Szwecji są otwarte dla wszystkich i nie można nikomu zabronić w nich udziału. Dotyczy to także nabożeństw pogrzebowych. Jeśli trzeba ograniczyć liczbę osób uczestniczących w nabożeństwie, można zamówić nekrolog.

Nabożeństwo można zakończyć na dwa sposoby:

- W przypadku zakończenia przy grobie nabożeństwo zostaje zakończone po złożeniu trumny w grobie. Żałobnicy żegnają się wówczas ze zmarłym, a pastor odmawia modlitwę końcową. Trumna zostaje przeniesiona do grobu w procesji przez wyznaczone osoby. Rada parafii ustala sposób, w jaki trumna ma zostać przeniesiona. Może np. zostać przewieziona na wózku cmentarnym przez grabarzy, którzy są opłacani przez parafię. Trumnę mogą także przenieść do grobu krewni i znajomi, jeśli postanowili, że w ten sposób chcą oddać ostatni hołd zmarłemu.
- Jeśli nabożeństwo pogrzebowe zostaje zakończone w kościele lub kaplicy, żałobnicy żegnają się ze zmarłym przy trumnie lub urnie. Po zakończeniu ceremonii i rozejściu się jej uczestników, trumna jest przewożona do krematorium, a urna do grobu.

NABOŻEŃSTWO POGRZEBOWE DLA ZMARŁYCH NIEBĘDĄCYCH CZŁONKAMI KOŚCIOŁA SZWECJI

W przypadku zmarłych niebędących członkami Kościoła Szwecji, nabożeństwo pogrzebowe może zostać odprawione, jeśli nie ma ku temu specjalnych przeciwwskazań, i jest to zgodne z wolą zmarłego. Decyzję o odprawieniu nabożeństwa pogrzebowego podejmuje proboszcz danej parafii. Nabożeństwo pogrzebowe należy opłacić. Wysokość opłaty jest uzależniona od parafii.

Należy odpowiednio wcześniej omówić z przedstawicielem parafii możliwość odprawienia nabożeństwa pogrzebowego według obrządku Kościoła Szwecji oraz warunki finansowe.

CEREMONIE POGRZEBOWE - INNE WYZNANIA

Oprócz Kościoła Szwecji w Szwecji zarejestrowanych jest wiele innych związków wyznaniowych. Wiele z nich organizuje ceremonie pogrzebowe dla swoich członków. Jeśli osoba zmarła należała do związku wyznaniowego, osoba organizująca pogrzeb powinna skontaktować się z przedstawicielem danego związku, aby zaplanować ceremonię pożegnalną.

POGRZEB ŚWIECKI

Ceremonia pogrzebowa, która nie jest odprawiana według obrządku Kościoła Szwecji lub innego obrządku religijnego nosi nazwę pogrzebu świeckiego. Wszystkie podmioty odpowiedzialne mają obowiązek zapewnienia lokalu bez symboli religijnych. Koszt związany z lokalem jest pokrywany z opłaty za pogrzeb. Za organizację pogrzebu świeckiego odpowiadają krewni, którzy decydują także, w jaki sposób ma on się odbyć.

W wielu gminach działają świeccy mistrzowie ceremonii pogrzebowych, choć nie we wszystkich. Działalności świeckich mistrzów ceremonii pogrzebowych nie regulują specjalne przepisy i nie wymaga ona oficjalnego zezwolenia. Krewni i przyjaciele zmarłego mogą również sami przeprowadzić ceremonię świecką pochówku. Honorarium mistrza świeckiej ceremonii pogrzebowej nie wchodzi w skład opłaty za pogrzeb i jest pokrywane z majątku zmarłego.

Miejsca pochówku

Oplata za pogrzeb obejmuje grób lub odpowiadające mu miejsce pochówku na cmentarzu publicznym za okres 25 lat. Istnieje szereg rodzajów miejsc pochówku, są to: groby z trumną, groby z urną, groby z prochami, groby zbiorowe w ogrodach pamięci, groby zbiorowe w chrześcijańskich ogrodach pamięci, groby zbiorowe z prochami w ogrodach pamięci oraz nisze w kolumbariach (grobowcach zbiorowych w budynkach) i nisze w murach z urnami (na zewnątrz budynków).

SPECJALNE MIEJSCA POCHÓWKU

Prawo do pochówku na cmentarzu publicznym nie jest uzależnione od przynależności zmarłego do określonego związku wyznaniowego. Wszystkie podmioty odpowiedzialne mają obowiązek bezpłatnego zapewnienia specjalnego miejsca pochówku w swoim rejonie lub rejonie sąsiednim osobom nienależącym do chrześcijańskiego związku wyznaniowego. Osoba zmarła lub jej krewni mogą mieć specjalne życzenia odnośnie rodzaju grobu lub jego umiejscowienia na danym cmentarzu. Podmioty odpowiedzialne mają także obowiązek zapewnienia bezpłatnego transportu zwłok do grobu specjalnego.

MIEJSCA POCHÓWKU W INNEJ MIEJSCOWOŚCI

Podmioty odpowiedzialne za działalność pogrzebową mają obowiązek zapewnienia miejsca pochówku wszystkim osobom zameldowanym w ich rejonie.

Ustawa o pochówku przewiduje możliwość pochówku w innej miejscowości niż miejscowość, w której zmarły był zameldowany, o ile jest w niej dostępne miejsce na pochówek. Nie ma możliwości przydzielenia grobu z wyprzedzeniem. Informacji na temat dostępnych miejsc pochówku udziela odpowiedni podmiot odpowiedzialny.

W zależności od dostępności miejsc pochówku w danej lokalizacji mogą zostać pochowane także inne osoby.

ROZDZIAŁ 2 § 3 TRZECIEJ CZĘŚCI USTAWY O POCHÓWKU

WŁAŚCICIEL PRAWA DO GROBU

W przypadku grobów indywidualnych osobom przysługuje prawo do grobu, w przeciwieństwie do grobów zbiorowych, w przypadku których prawo to nie przysługuje, patrz Rodzaje miejsc pochówku. Właścicielem prawa do grobu jest osoba wpisana do rejestru cmentarza lub rejestru podmiotu odpowiedzialnego. Z prawa do grobu może korzystać wyłącznie jego właściciel.

Prawo do grobu wiąże się zarówno z uprawnieniami, jak i obowiązkami.

Wypełnij, oderwij,
zachowaj!

DLA OSOBY, KTÓRA
ZORGANIZUJE
MÓJ POGRZEB

Moja wola

Dla osoby, która zorganizuje mój pogrzeb - Moja wola

Imię i nazwisko .....

Nr osobowy .....

Miejscowość i data .....

Podpis .....

Przekazałem(-am) moją wolę następującej osobie/następującym osobom

.....

Pragnę, aby następująca osoba zorganizowała mój pogrzeb i skontaktowała się z domem pogrzebowym, podmiotem odpowiedzialnym za pogrzeb (parafia, związek parafii lub gmina) oraz osobą prowadzącą ceremonię pogrzebową

.....

Adres .....

Pozostałe dane kontaktowe .....

Chcę zostać pochowany(-a) w trumnie

- w nowym grobie na cmentarzu .....
w.....
- Chcę zostać pochowany/-a w istniejącym grobie oznaczonym nr, ...
który znajduje się na cmentarzu .....
w.....
- Jestem właścicielem prawa do grobu.
- Prawo do grobu przysługuje innej osobie/innym osobom, które muszą wyrazić zgodę.

Imię i nazwisko/imiona i nazwiska, adres(y) i pozostałe dane kontaktowe właściciela/
właścicieli prawa do grobu:

.....
.....
.....
.....

- Jeśli we wskazanym grobie nie będzie miejsca na moją trumnę, natomiast będzie dostępne miejsce na urnę lub prochy, chcę zostać poddany(-a) kremacji i pochowany(-a) w tym grobie.
- Jeśli pochowanie w istniejącym grobie nie będzie możliwe, chcę zostać pochowany/-a w nowym grobie na cmentarzu .....
w.....

Chcę zostać poddany(a) kremacji i

pochowany(-a) na cmentarzu .....

w .....

Chcę zostać pochowany(-a)

w nowym grobie z urną

w nowym grobie z prochami

w nowej niszy z urną

w nowym kolumbarium (grobowcu zbiorowym z niszami) w budynku

w ogrodzie pamięci

W ogrodzie pamięci z prochami

Chcę, aby moje prochy zostały pochowane w istniejącym grobie oznaczonym nr .....
(grób z trumną/grób z urną/grób z prochami/mur z urnami/kolumbarium) zlokalizowanym na cmentarzu w .....

w .....

Jestem właścicielem prawa do grobu.

Prawo do grobu przysługuje innej osobie/innym osobom, które muszą wyrazić zgodę.

Imię i nazwisko/imiona i nazwiska, adres(y) i pozostałe dane kontaktowe właściciela/
właścicieli prawa do grobu:

.....
.....
.....
.....

Jeśli pochowanie w istniejącym grobie nie będzie możliwe, chcę zostać pochowany(-a) w nowym grobie na cmentarzu .....

w.....

Chcę, aby moje prochy zostały rozsypane na wodzie w.....
.....

Chcę, aby moje prochy zostały rozsypane na ziemi w.....
.....

Jeśli rozsypanie prochów nie będzie dozwolone w tym miejscu, chcę zostać pochowany(-a) w następujący sposób.....
.....
.....

Trumna

Chcę, aby trumna była tak prosta jak to możliwe.

Chcę, aby trumna wyglądała następująco (materiał, kolor itd.)
.....
.....

Chcę, aby trumnę wybrali moi krewni.

Zleciłem(-am) wykonanie trumny, w której chcę być pochowany(-a).

Jest ona przechowywana przez:.....
.....

Jeśli nie będzie możliwe pochowanie mnie w trumnie, której wykonanie już zleciłem (-am), chcę aby wybrana trumna wyglądała następująco.....
.....
.....

Pościeł pogrzebowa/ubiór

Zalecam materiały naturalne

Chcę, aby do trumny włożono moją własną pościeł pogrzebową, poduszkę i przykrycie.

Chcę zostać pochowany(-a) w moim własnym ubraniu:.....

.....

.....

Chcę, aby ubiór wybrali moi krewni.

Chcę, aby wykorzystano pościeł pogrzebową dostarczoną wraz z trumną.

Nie chcę, aby moi krewni uczestniczyli w przygotowaniu ciała do złożenia w trumnie oraz trumny.

POZOSTAŁE ŻYCZENIA DOTYCZĄCE TRUMNY I PRZYGOTOWANIA CIAŁA

.....

.....

.....

.....

Urna

Jeśli prochy mają rozstać umieszczone bezpośrednio w grobie, ogrodzie pamięci, rozsypane nad wodą lub ziemią, urna nie jest potrzebna. W takim przypadku prochy zostaną przewiezione z krematorium w specjalnym worku lub kartonie.

- Nie chcę zostać pochowany(-a) w urnie.
- Chcę, aby urna wyglądała następująco (materiał, kolor itd.)
.....
.....
.....
- Chcę, aby urnę wybrali moi krewni.
- Zleciłem(-am) wykonanie urny, w której chcę być pochowany(-a).

Jest ona przechowywana przez: .....

.....

Jeśli nie będzie możliwe pochowanie mnie w urnie, której wykonanie już zleciłem(-am), chcę aby wybrana urna wyglądała następująco: .....

.....

POZOSTAŁE ŻYCZENIA DOTYCZĄCE URNY

.....

.....

.....

.....

Ceremonia pogrzebowa

Ceremonia pogrzebowa jest sprawą prywatną i może przebiegać zgodnie z naszymi życzeniami lub zostać pominięta.

- Jestem członkiem Kościoła Szwecji i chcę, aby odprawiono nabożeństwo pogrzebowe zgodnie z jego obrzędkiem..

Chcę, aby nabożeństwo pogrzebowe odprawiono

- w moim kościele parafialnym.....
- w kaplicy.....
- w kościele/kaplicy w innej miejscowości .....

- Jestem członkiem innego związku wyznaniowego .....
- i chcę, aby ceremonia pogrzebowa przebiegła według obrządku związku wyznaniowego w jego obiekcie.....
- w innym obiekcie .....

- Chcę, aby odprawiono świecką ceremonię pogrzebową
- w obiekcie bez symboli religijnych udostępnionym przez podmiot odpowiedzialny za pogrzeb.
- w innym obiekcie .....

- Nie chcę, aby odprawiono ceremonię pogrzebową.

POZOSTAŁE ŻYCZENIA DOTYCZĄCE CEREMONII POGRZEBOWEJ

(dekoracja, całun, muzyka, poezja itp.)

.....

.....

.....

.....

Stypa/spotkanie

Stypa/spotkanie jest sprawą prywatną i może przebiegać zgodnie z naszym życzeniem, lub nie odbyć się.

Specjalne życzenia (goście, lokal, jedzenie i napoje, rozrywka itp.)

.....

.....

.....

.....

.....

Chcę, aby stypę zorganizowali moi krewni i przyjaciele.

Nie chcę mieć stypy.

Nagrobek (płyta nagrobkowa itp.)

Specjalne życzenia (płyta nagrobkowa, roślinność itp.)

.....

.....

.....

.....

.....

Chcę, aby osoba organizująca mój pogrzeb wybrała nagrobek.

Nie chcę nagrobka z moim imieniem i nazwiskiem.

Aby uniknąć nieporozumień pomiędzy krewnymi, należy zapisać swoje życzenia odnośnie pogrzebu i poinformować o nich bliską osobę lub osoby. Wpisanie wszystkich informacji w tym zeszycie to sposób, na wyrażenie swoich życzeń.

Masz pytania na temat pogrzebu?

W pierwszej kolejności należy zwrócić się do podmiotu odpowiedzialnego za pogrzeb w danej miejscowości.

Dane kontaktowe dotyczące miejscowości, gdzie podmiotem odpowiedzialnym są parafie i związki parafii Kościoła Szwecji podano na stronie www.svenskakyrkan.se (należy wyszukać parafię). Dane dla Sztokholmu można znaleźć na stronie www.stockholm.se (Stöd & Omsorg/Begravning & Kyrkogårdar) a dla gminy Tranås na stronie www.tranas.se (Familj & Omsorg/Begravning & griftegårdar)

Pytania ogólne dotyczące działalności pogrzebowej Kościoła Szwecji i nabożeństw pogrzebowych można kierować także do wydziału informacji Kościoła Szwecji, na adres e-mail info@svenskakyrkan.se, lub dzwoniąc pod numer: 018-16 96 00

- prawo do grobu: prawo, które zaczyna obowiązywać, kiedy określone miejsce pochówku na cmentarzu publicznym zostaje przydzielone przez zarządzający nim organ

ROZDZIAŁ 1 § 1 USTAWY O POCHÓWKU

Prawo do grobu nabywa się na kilka sposobów. W przypadku przydziału nowego miejsca pochówku krewni bądź inne mające takie uprawnienia osoby (zazwyczaj zarządzający majątkiem zmarłego) wyznaczają osobę/osoby, którym przysługuje prawo do grobu. Należy w ciągu 6 miesięcy powiadomić podmiot odpowiedzialny w rejonie, w którym pochowano osobę zmarłą. Akceptacja prawa do grobu jest dobrowolna. Jeśli nikt nie chce nabyć prawa do grobu, należy o tym powiadomić podmiot odpowiedzialny za pogrzeb.

W przypadku śmierci osoby, której przysługuje prawo do grobu, prawo przechodzi na kolejną osobę z danej grupy. Jedyne krewni i osoby blisko związane z osobą zmarłą lub pochowaną w danym miejscu pochówku mogą nabywać prawo do grobu. W terminie sześciu miesięcy od śmierci zarządzający majątkiem zmarłego mają obowiązek powiadomienia organu zarządzającego miejscem pochówku, czyli głównego podmiotu odpowiedzialnego, kto ma nabyć prawo do grobu. Zmarły właściciel prawa do grobu mógł już wystosować pismo odnośnie scedowania prawa do grobu na inną osobę. W takim przypadku zarządzający majątkiem zmarłego nie wyznaczają osoby/osób, które mają nabyć prawo do grobu.

Prawo do grobu może także zostać przekazane, kiedy jego właściciel żyje. Prawo do grobu można przekazać jedynie osobie będącej krewnym lub w inny sposób blisko związanej z osobą je przekazującą lub pochowaną w danym miejscu pochówku. Prawo do grobu można także scedować na organ zarządzający przed upływem okresu jego obowiązywania.

Ostateczną decyzję o tym, kto nabywa prawo do grobu podejmuje podmiot odpowiedzialny. Od decyzji można się odwołać do Urzędu Wojewódzkiego (länsstyrelsen).

Wraz upływem okresu obowiązywania prawa do grobu można je każdorazowo przedłużyć na co najmniej 15 lat a maksymalnie na 50 lat. Podmioty odpowiedzialne ustalają indywidualnie warunki przedłużenia okresu obowiązywania prawa do grobu. Wysokość opłaty za przedłużenie ustala przewodniczący rady parafialnej lub rada gminy. Właściciel prawa do grobu jest uprawniony do decydowania, kto może zostać w nim pochowany bez względu na pokrewieństwo czy inną relację. W większości przypadków właścicielowi prawa do grobu przysługuje także prawo do pochówku w tym grobie. Aby pochować w danym grobie zmarłego, który nie posiada do niego prawa, wymagana jest zgoda wszystkich osób, którym prawo to przysługuje

Jeśli osoby, którym przysługuje prawo do grobu nie mogą dojść do porozumienia, decyzję, czy może w nim zostać pochowany dany zmarły podejmuje organ zarządzający (Podmiot odpowiedzialny).

RODZAJE MIEJSC POCHÓWKU

W Szwecji istnieje kilka rodzajów miejsc pochówku. Nie wszystkie podmioty odpowiedzialne oferują wszystkie alternatywy. Zależy to od m.in. zapotrzebowania w danej parafii. Poszczególne podmioty odpowiedzialne mogą stosować odmienne nazwy i opisy rodzajów miejsc pochówku.

Istnieją miejsca pochówku z prawem do grobu, ograniczonym prawem do grobu oraz bez prawa do grobu.

Kategoria miejsc pochówku z prawem do grobu obejmuje: groby z trumną z miejscem na jedną lub więcej trumien i groby z urną z miejscem na jedną lub więcej urn. Uprawnienia obejmują dekorację miejsca pochówku i umieszczenia w nim nagrobku lub innego trwałego elementu po uzyskaniu akceptacji podmiotu odpowiedzialnego. Umieszczenie nagrobku nie jest obowiązkowe. Właściciel prawa do grobu może kłaść na nim kwiaty i zniszczyć, także jeśli nie umieszczono na nim nagrobku. Koszty nagrobku ponosi właściciel prawa do grobu, a nagrobek pozostaje jego własnością.

Właściciel prawa do grobu jest zobowiązany do utrzymywania go w porządku.. Obejmuje to – oprócz opieki nad grobem, patrz Utrzymanie grobu – zapewnienie, aby nagrobek nie stwarzał zagrożenia na cmentarzu i w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Właściciel prawa do grobu jest zobowiązany do podejmowania i finansowania działań w celu zapewnienia, że grób nie stwarza zagrożenia dla bezpieczeństwa. Jeśli nagrobek stanowi zagrożenie dla środowiska, zdrowia lub bezpieczeństwa pracy, podmiot odpowiedzialny może podjąć natychmiastowe działania, aby uniknąć tych zagrożeń. Właściciel prawa do grobu musi zostać bezzwłocznie powiadomiony o tych działaniach. W większości przypadków koszty związane z tymi działaniami pokrywa właściciel prawa do grobu.

W przypadku miejsc pochówku z ograniczonym prawem do grobu, jego właściciel może decydować o wyglądzie nagrobka, jego położeniu oraz dekoracji i elementach grobu w ograniczonym zakresie. Decyzja w tej kwestii należy do podmiotu odpowiedzialnego. Za opiekę nad grobem odpowiedzialna jest parafia, stanowi to część usług świadczonych przez nią na rzecz właściciela prawa do grobu. Z tego tytułu parafia pobiera opłatę przy przydzieleniu grobu. Powyższe zasady dotyczą miejsc pochówku z prochami, kolumba-

riów w budynkach oraz murów z wnękami na urny na zewnątrz budynków, w których może być miejsce na jedną lub wiele urn.

Miejsca pochówku bez prawa do grobu to ogrody pamięci z prochami i chrześcijańskie ogrody pamięci, stanowiące zbiorowe miejsca pochówku. Opieka nad tymi obszarami należy do obowiązków podmiotu odpowiedzialnego. W przypadku pochówku prochów w ogrodzie pamięci, krewni zazwyczaj mają możliwość uczestniczenia w opiece nad nimi. Na zamówienie podmiot odpowiedzialny może umieścić w określonym miejscu tablicę z imieniem i nazwiskiem zmarłego. Zazwyczaj koszt tablicy pokrywany jest z majątku zmarłego lub przez krewnych. Ogrody pamięci i chrześcijańskie ogrody pamięci to anonimowe miejsca pochówku, w których prochy są składane lub rozsypywane przez personel cmentarza bez obecności krewnych. Zarówno w ogrodach pamięci jak i w chrześcijańskich ogrodach pamięci znajduje się specjalnie udekorowane miejsce dla wszystkich krewnych.

UTRZYMANIE GROBU

Właściciel praw do grobu odpowiada za stałe elementy nagrobne, takie jak płyty nagrobne, a także za utrzymywanie grobu w należyтым porządku.

Właściciel prawa do grobu jest zobowiązany do utrzymywania grobu w odpowiednim porządku.

ROZDZIAŁ 7 § 3 USTAWY O POCHÓWKU

Dotyczy to miejsc pochówku z prawem do grobu, tzn. grobów z trumnami i urnami. Utrzymywanie grobu obejmuje zazwyczaj sadzenie na nim roślin, pielienie, podlewanie i usuwanie zwiędniętych kwiatów, pielęgnowanie trawnika wokół płyty grobowej oraz usuwanie chwastów z powierzchni pokrytej żwirem. Podział obowiązków pomiędzy właścicielem prawa do grobu a parafią/związkiem parafii zależy od zasad obowiązujących na danym cmentarzu.

Właściciel prawa do grobu może utrzymywać grób samodzielnie lub wykupić tę usługę na przykład u zarządu cmentarza. Większość parafii/związków parafii oferuje możliwość zawarcia umów dotyczących utrzymania grobu. Koszt tej usługi jest uzależniony od zakresu prac. Poszczególne parafie/związki parafii ustalają własne ceny. Ustawa o pochówku nie reguluje kwestii umów dotyczących utrzymania grobu. Właściciel prawa do grobu jest odpowiedzialny za ocenę kosztów i jakości usług.

W przypadku, gdy właściciel prawa do grobu utrzymuje go samodzielnie, a podmiot odpowiedzialny stwierdzi, że grób jest zaniedbany, może on podjąć decyzję o pozbawieniu prawa do grobu, które przechodzi na podmiot odpowiedzialny.

Kremacja

Ustawa o pochówku przewiduje, że krematoria mogą zakładać i prowadzić tylko podmioty odpowiedzialne za pogrzeb.

Kremacja zwłok odbywa się bezpośrednio po zakończeniu ceremonii pogrzebowej. Przed Kremacją może być konieczne wystawienie przez Urząd Podatkowy (Skatteverket) odpowiedniego zaświadczenia. Pomocy w tej sprawie może udzielić krewnym dom pogrzebowy. W związku z tym, że po śmierci w organizmie rozpoczyna się proces rozpadu oraz ze względu na osoby, które mają kontakt ze zwłokami, kremacja powinna odbyć się możliwie jak najszybciej.

Zwłoki [...] należy poddać kremacji lub pogrzebać najszybciej jak to możliwe, nie później niż w okresie jednego miesiąca od zgonu. Ewentualne zezwolenie na przedłużenie tego okresu wydaje Urząd Skarbowy (Skatteverket), o ile istnieją uzasadnione powody.

ROZDZIAŁ 5 § 10 USTAWY O POCHÓWKU

Krewni mogą być obecni podczas kremacji. Więcej informacji udziela krematorium.

Po kremacji ewentualne elementy metalowe w rozmiarze większym niż 3 mm są usuwane z prochów i przesyłane do utylizacji. Może to dotyczyć implantów w ciele zmarłego lub metalowych elementów trumny. W związku z tym, że nie można zagwarantować, że biżuteria pozostawiona na ciele zmarłego zostanie umieszczona wraz z prochami w urnie, zaleca się, aby krewni usunęli biżuterię z ciała zmarłego przed jego złożeniem w trumnie. Biżuterię można ewentualnie włożyć do urny przed jej zamknięciem. W tej sprawie należy odpowiednio wcześniej skontaktować się z personelem krematorium.

W zależności od wyboru miejsca pochówku, prochy mogą zostać umieszczone w worku, a nie w urnie. Po spełnieniu określonych warunków proch/urnę mogą odebrać z krematorium krewni zmarłego.

Po kremacji prochy zostaną wydane tylko, jeśli odbierająca je osoba:

- przewozi prochy na cmentarz, który nie znajduje się przy krematorium,
- pochowa prochy w innym miejscu niż cmentarz,
- lub wywiezie prochy ze Szwecji.

ROZDZIAŁ 5 § 10 USTAWY O POCHÓWKU

Pochówek

W związku z tym, że po śmierci w organizmie rozpoczyna się proces rozpadu oraz ze względu na osoby, które mają kontakt ze zwłokami, pochówek powinien odbyć się możliwie jak najszybciej.

Zwłoki [...] należy skremować lub pochować możliwie jak najszybciej, nie później niż w okresie jednego miesiąca od zgonu. Ewentualne zezwolenie na przedłużenie tego okresu wydaje Urząd Skarbowy (Skatteverket), o ile istnieją uzasadnione powody.

ROZDZIAŁ 5 § 10 USTAWY O POCHÓWKU

Przed pochówkiem należy uzyskać odpowiednie zaświadczenie w Urzędzie Skarbowym (Skatteverket). Pomocy w tej sprawie może udzielić krewnym dom pogrzebowy. Zaświadczenie wydane przed kremacją jest także ważne przy pochówku urny lub prochów.

Termin „pochówek” został zdefiniowany w Ustawie o pochówku jako.

... umieszczenie zwłok lub prochów w osobnym grobie lub miejscu, w którym zmarli są chowani zbiorowo, albo rozsypanie prochów w ogrodzie pamięci lub w innym miejscu niż cmentarz.

ROZDZIAŁ 1 § 1 USTAWY O POCHÓWKU

Obowiązuje zasada ogólna, że zwłoki są chowane na cmentarzu. Po uzyskaniu zezwolenia w Urzędzie Wojewódzkim (länsstyrelsen) prochy można także rozsypać w innym miejscu.

Zwłoki lub prochy można złożyć do grobu na cmentarzu publicznym lub prywatnym. Jednakże rząd może wydać rozporządzenie o innym sposobie postępowania z prochami. Decyzję w tej sprawie przekazuje Urząd Wojewódzki (länsstyrelsen).

ROZDZIAŁ 5 § 5 USTAWY O POCHÓWKU

Prochy należy złożyć do grobu w okresie jednego roku od kremacji. Jeśli prochy zostały przywiezione do Szwecji z zagranicy, należy je złożyć do grobu w okresie jednego roku od ich przywozu.

Krewni mogą sami złożyć do grobu trumnę lub urnę. Należy to z wyprzedzeniem ustalić z podmiotem odpowiedzialnym. Ze względów bezpieczeństwa, krewnym nie wolno samodzielnie kopać i zasypywać grobu. Jednakże krewni mogą być obecni przy zasypywaniu grobu lub w nim uczestniczyć.

ROZSYPIANIE PROCHÓW NA ZIEMI LUB WODZIE

Ustawa o pochówku zezwala na rozsypanie prochów na ziemi lub wodzie po wydaniu zezwolenia przez Urząd Wojewódzki (länsstyrelsen). Urząd Wojewódzki ustala zasady, na których może odbywać się rozsypanie prochów na jego terytorium. Miejsce, w którym krewni pragną rozsypać prochy powinno być odpowiednie, a prochy muszą być traktowane z szacunkiem.

Wniosek o zezwolenie można złożyć dopiero po śmierci danej osoby. Wniosek o zezwolenie na rozsypanie prochów osoby zmarłej można złożyć elektronicznie za pośrednictwem modułu e-tjänst na stronie www.lansstyrelsen.se.

Osoba, która uzyskała zezwolenie na rozsypanie prochów, powinna to zrobić w terminie wskazanym przez Urząd Wojewódzki oraz złożyć w Urzędzie Wojewódzkim zaświadczenie o rozsypaniu prochów zgodnie z zezwoleniem.

Urzędy w następujących województwach rozpatrują wnioski o zezwolenie na rozsypanie prochów: Skåne, Östergötland, Västra Götaland, Sztokholm, Dalarna, Västernorrland i Norrbotten.

Nadzór nad działalnością pogrzebową

Nadzór nad działalnością pogrzebową w Szwecji sprawują Urzędy Wojewódzkie, bez względu na to czy podmiotem odpowiedzialnym za nią jest parafia/związek parafii czy gmina. Wnioski i zażalenia dotyczące działalności pogrzebowej można składać w Urzędach Wojewódzkich, a także do rzecznika ds. pogrzebów, rady kościoła/komisji ds. cmentarza lub urzędu gminy, w zależności od tego, kto pełni funkcję podmiotu odpowiedzialnego w danej miejscowości.

URZĄD WOJEWÓDZKI (LÄNSSTYRELSEN)

Zgodnie z Ustawą o pochówku Urząd Wojewódzki pełni szereg funkcji. Osoby prywatne, które chcą złożyć skargę lub mają pytania dotyczące działalności pogrzebowej, mogą kontaktować się z Urzędem Wojewódzkim telefonicznie lub pisemnie. Może to dotyczyć np. opłaty za pogrzeb oraz toku czynności wykonywanych przez podmiot odpowiedzialny. Ustawa o pogrzebach przewiduje, że Urząd Wojewódzki stanowi pierwszą instancję rozpatrującą skargi w związku z decyzjami podejmowanymi przez podmioty odpowiedzialne w poszczególnych sprawach. Urzędy Wojewódzkie rozpatrują także wnioski o zezwolenie na rozsypanie prochów oraz skargi dotyczące działalności pogrzebowej, patrz rozdział Rozsypanie prochów na ziemi lub wodzie.

RZECZNIK DS. POGRZEBÓW

Jeśli podmiotem odpowiedzialnym za działalność pogrzebową jest parafia, Urząd Wojewódzki mianuje jednego lub kilku rzeczników ds. pogrzebów, którzy nadzorują, w jaki sposób parafia dba o interesy osób niebędących członkami Kościoła Szwecji.

ROZDZIAŁ 10 § 2 USTAWY O POCHÓWK

Oprócz sprawowania nadzoru i rozpatrywania wniosków oraz skarg, Urząd Wojewódzki mianuje rzecznika ds. pogrzebów. Zadaniem rzecznika ds. pogrzebów jest kontrolowanie, w jaki sposób parafie/związki parafii dbają o interesy osób niebędących członkami Kościoła Szwecji. Rzecznik ds. pogrzebów bezpośrednio nadzoruje kościelne podmioty odpowiedzialne. Urząd Wojewódzki mianuje jednego lub kilku rzeczników ds. pogrzebów dla wszystkich miejscowości, w których podmiotem odpowiedzialnym nie jest gmina. Informację o tym, kto jest rzecznikiem ds. pogrzebów w danym rejonie można uzyskać w Urzędzie Wojewódzkim i u podmiotów odpowiedzialnych.

Rzecznik informuje osoby niebędące członkami Kościoła Szwecji o swoich zadaniach i pozostaje w kontakcie z innymi związkami wyznaniowymi. Rzecznik ma za zadanie zaznajomienie się z ich oczekiwaniami dotyczącymi działalności pogrzebowej i przekazywanie ich osobom odpowiedzialnym. Dotyczy to także pomieszczeń bez symboli religijnych przeznaczonych do ceremonii.

Rzecznik powinien mieć dostęp do całej dokumentacji dotyczącej działalności pogrzebowej w parafiach i być informowany, w jaki sposób dysponuje ona wniesionymi opłatami za pogrzeb. Kwoty z tytułu opłat na pogrzeb mogą być przeznaczane wyłącznie na działalność pogrzebową.

Do obowiązków rzecznika należy także zapewnienie, iż specjalne miejsca pochówku są udostępniane osobom nienależącym do chrześcijańskich związków wyznaniowych w akceptowalnej odległości od miejsca ich zamieszkania. Specjalne miejsca pochówku udostępniają podmioty odpowiedzialne, czyli parafie/związki parafii lub gminy.

Lista kontrolna dla krewnych

CZYNNOŚCI, KTÓRE MOGĄ WYKONYWAĆ KREWNI LUB INNE BLISKIE OSOBY W ZWIĄZKU Z POGRZEBEM:

- Przewiezienie zmarłego ze szpitala do obiektu podmiotu odpowiedzialnego lub na cmentarz
- Przechowywanie zwłok w domu do czasu ich pochówku/ceremonii pogrzebowej/złożenia do grobu
- Wybór lub wykonanie trumny lub urny W przypadku samodzielnego wykonania trumny i/lub urny należy skontaktować się z podmiotem odpowiedzialnym
- Ubranie zmarłego i złożenie do trumny
- Włożenie do trumny niewielkich przedmiotów (po konsultacji z podmiotem odpowiedzialnym)
- Wybór kościoła, kaplicy lub innego pomieszczenia w celu odprawienia nabożeństwa pogrzebowego lub innej ceremonii pożegnalnej
- Opracowanie nekrologu
- Przygotowanie ceremonii pogrzebowej (zazwyczaj we współpracy z pastorem lub inną osobą pełniącą rolę mistrza ceremonii)
- Zorganizowanie stypy
- Dekoracja trumny i lokalu w celu przeprowadzenia ceremonii pożegnalnej
- Wykorzystanie własnego całunu
- Przeniesienie i przetransportowanie trumny lub urny
- Obecność przy kremacji
- Opuszczenie trumny lub urny do grobu
- Rozsypanie prochów na ziemi lub wodzie (po uzyskaniu zezwolenia w Urzędzie Wojewódzkim - länsstyrelsen)
- Wybór lub wykonanie nagrobka lub innego elementu nagrobnego Przed jego umieszczeniem wymagane jest uzyskanie zgody podmiotu odpowiedzialnego
- Dekoracja grobu

CZEGO KREWNI I INNI BLISCY NIE MOGĄ ROBIĆ:

- Przechowywać prochów w domu
- Dzielić prochów (Z wyjątkiem sytuacji, kiedy istnieją wyjątkowe okoliczności. Wniosek o zezwolenie należy złożyć w Urzędzie Wojewódzkim - länsstyrelsen)
- Otwierać grobów na cmentarzu publicznym
- Chować zmarłego bez uzyskania zaświadczenia z Urzędu skarbowego (Skatteverket)
- Składać do grobu bez uzyskania zezwolenia właściciela prawa do grobu
- Zakopywać lub rozsypywać prochów w ogrodzie pamięci
- Rozsypywać prochów na ziemi lub wodzie bez zezwolenia wydanego przez Urząd Wojewódzki - länsstyrelsen
- Przenosić złożonych do grobu zwłok lub prochów (O ile nie istnieją specjalne okoliczności. Wniosek o zezwolenie należy przedstawić podmiotowi odpowiedzialnemu w miejscu złożenia do grobu zwłok lub prochów)

A-Z Wyjaśnienie terminów i odniesienia do stron

ASKA PROCHY pozostałości po kremacji, spaleni trumny ze zwłokami. Prochy można złożyć do grobu z urną, grobu z prochami lub w ogrodzie pamięci, kolumbarium bądź murze z urnami, albo pogrzebać lub rozsypać je w ogrodzie pamięci, lub (po uzyskaniu zezwolenia w Urzędzie Wojewódzkim - länsstyrelsen) rozsypać na ziemi lub wodzie w innym miejscu

ASKGRAVLUND OGRÓD PAMIĘCI Z PROCHAMI zbiorowe miejsce pochówku prochów z wyznaczonym wspólnym miejscem na imiona i nazwiska oraz dekoracje. Krewni mogą być obecni przy pochówku. Miejsce pochówku w ogrodzie z prochami zazwyczaj przydzielane jest bez prawa do grobu. Ogrody pamięci z prochami mogą się znacznie różnić w zależności od warunków miejscowych. *Patrz strona 17.*

GRÓB Z PROCHAMI jest miejscem pochówku prochów/urn. W grobach z prochami można chować razem małżonków, partnerów lub krewnych. Są one przydzielane z ograniczonym prawem do grobu. Ograniczenie to dotyczy wyglądu i wielkości elementu nagrobnego oraz dekoracji i ogólnego utrzymania grobu. Termin grób z prochami może być interpretowany różnie, w zależności od cmentarza. *Patrz strona 16.*

BEGRAVNINGSAVGIFT
OPŁATA ZA POGRZEB *patrz strona 6.*

BEGRAVNINGS CEREMONI
CEREMONIA POGRZEBOWA *patrz strona 11.*

BEGRAVNINGS HUVUDMAN
ODPOWIEDZIALNY ZA POGRZEB
Patrz Podmiot odpowiedzialny.

BEGRAVNINGSOMBUD
RZECZNIK DS. POGRZEBÓW *patrz strona 21.*

BEGRAVNINGSPLATSER
CMENTARZE
publiczne lub prywatne obszary lub obiekty, które zostały przeznaczone na miejsca pochówku zwłok lub prochów. Różnica pomiędzy cmentarzami publicznymi i prywatnymi polega na tym, że cmentarze publiczne są zakładane i zarządzane

przez parafie lub gminy, a prywatne przez fundacje i inne związki wyznaniowe. Różnica pomiędzy cmentarzami publicznymi i prywatnymi polega na tym, że cmentarze publiczne są zakładane i zarządzane przez parafie lub gminy

BISÄTTNING POGRZEB termin ten jest definiowany różnorako. Jego znaczenie może różnić się w zależności od miejscowości, ale na ogół oznacza wszystkie czynności związane ze złożeniem zwłok do trumny, jej przewiezienie do miejsca ceremonii pogrzebowej oraz złożenie do grobu lub kremację. Pogrzeb może obejmować: ubranie zwłok, złożenie do trumny, przewiezienie jej i przyjęcie zwłok w obiekcie, gdzie są one przechowywane i wystawiane.

BORGERLIG BEGRAVNING POGRZEB
CYWILNY jest ceremonią pogrzebową, która nie przebiega według obrządku Kościoła Szwecji, innego kościoła lub związku wyznaniowego. *Patrz strona 13.*

BORGERLIG BEGRAVNINGSFÖRRÄTTARE
MISTRZ ŚWIECKIEJ CEREMONII POGRZEBOWEJ osoba prowadząca ceremonię pogrzebu świeckiego dostępna w niektórych komunach i domach pogrzebowych. Funkcję mistrza świeckiej ceremonii pogrzebowej może też pełnić krewny lub przyjaciel osoby zmarłej. *Patrz strona 13.*

BÄRTÄCKE
CAŁUN tkanina zakrywająca trumnę, zazwyczaj całą, ale może też być mniejsza. Jest stosowana zamiast dekoracji trumny. Całun może udostępnić parafia, lecz krewni mogą także użyć własnego.

BÄRARE OSOBY NIOSĄCE TRUMNĘ osoby wynoszące trumnę podczas ceremonii pogrzebowej. Jeśli nabożeństwo pogrzebowe zostaje zakończone na cmentarzu, wyniesienie trumny stanowi jego część, tzw. procesję, a jego koszt jest pokrywany z opłaty kościelnej, w związku z czym jest bezpłatne dla osób będących członkami Kościoła Szwecji. W innych przypadkach jego koszt jest pokrywany z majątku zmarłego. *Patrz strona 12.*

DÖDSANNONS NEKROLOG jest opcjonalny. Krewni decydują o jego rozmiarze i układzie. Można wybrać osobisty symbol, jednak obowiązują pewne ograniczenia. Życzenia odnośnie nekrologu można omówić z domem pogrzebowym.

DÖDSBO MAJĄTEK ZMARŁEGO Termin prawny. Majątek zmarłego obejmuje aktywa i długi zmarłego. Koszty pogrzebu, które nie są pokrywane z opłaty za pogrzeb są pokrywane z majątku zmarłego. Jeśli majątek zmarłego jest niewystarczający, gmina przyznaje zasiłek.

FAMILJEGRAV GRÓB RODZINNY nie stanowi terminu prawnego, zazwyczaj oznacza grób, w którym pochowano kilku członków rodziny.

FLYTTNING AV KISTA ELLER URNA PRZENIESIENIE TRUMNY LUB URNY na inny cmentarz. Po pochówku jest to możliwe tylko, jeśli istnieją ku temu szczególne powody. Wniosek o przeniesienie jest rozpatrywany przez podmiot odpowiedzialny w miejscu, w którym złożono trumnę lub urnę. W przypadku odrzucenia wniosku można się odwołać do Urzędu Wojewódzkiego (länsstyrelsen)

GRAVRÄTT PRAWO DO GROBU prawo do pochówku w określonym grobie. Istnieją miejsca pochówku z prawem do grobu, ograniczonym prawem do grobu oraz bez prawa do grobu, patrz Przydzielenie. Prawo do grobu wiąże się zarówno z uprawnieniami, jak i obowiązkami. *Patrz strona 14.*

UTRZYMANIE GROBU oznacza opiekę nad grobem. Właściciel prawa do grobu - grobu z trumną lub grobu z urną - jest zobowiązany do utrzymywania go w porządku. Właściciel prawa do grobu jest odpowiedzialny za samodzielne utrzymywanie grobu lub zakupienie wymaganych usług, np. od podmiotu odpowiedzialnego. *Patrz strona 17.*

GRAVSTEN PŁYTA NAGROBNA lub inny element nagrobny są opcjonalne. Przed umieszczeniem ich na grobie, wymagana jest zgoda podmiotu odpowiedzialnego. W przypadku odrzucenia wniosku można się odwołać do Urzędu Wojewódzkiego (länsstyrelsen) Elementy nagrobne na grobie z trumną i na grobie z urną

- tj. z prawem do grobu - są własnością właściciela tego prawa i odpowiada on za ich bezpieczne umieszczenie.

GRAVSÄTTNING POCHÓWEK powinien odbyć się jak najszybciej, nie później niż w okresie 1 miesiąca od śmierci. Pochówek prochów powinien odbyć się jak najszybciej, nie później niż w okresie 1 roku od kremacji. *Patrz strona 19.*

GRIFTEFRID/GRAVFRID NIENARUSZALNOŚĆ GROBU U termin, który nie został ujęty w Ustawie o pochówku, choć został uwzględniony w pracach wstępnych nad nią. Podstawowa zasada nienaruszalności grobu jest stosowana poprzez restrykcyjne podejście do wydawania zezwoleń na przenoszenie zwłok lub prochów w inne miejsce pochówku. W Kodeksie Karnym zdefiniowano, co stanowi przestępstwo w odniesieniu do nienaruszalności grobu oraz wiążące się z nim kary.

HUVUDMAN PODMIOT ODPOWIEDZIALNY podmioty prowadzące działalność pogrzebową na określonych obszarach zwanych rejonami. *Patrz strona 4.*

KISTA TRUMNA stosowana zarówno w przypadku pochówku w trumnie jak i kremacji. *Patrz strona 10.*

KOLUMBARIUM miejsce pochówku w postaci muru lub ściany z wnękami na urny. W przypadku kolumbariów obowiązuje ograniczone prawo do grobu. *Patrz strona 16.*

KREMERING KREMACJA pochodzi od łacińskiego słowa cremare, które znaczy palić. Kremację należy przeprowadzić w okresie do 1 miesiąca po śmierci. *Patrz strona 18.*

KYRKOAVGIFT OPLATA KOŚCIELNA Awnoszona przez członków Kościoła Szwecji. Opłata kościelna pokrywa nabożeństwo pogrzebowe w kościele odprawiane przez pastora, honoraria muzyków kościelnych, osób niosących trumnę i kościelnego. *Patrz strona 11.*

LOKAL FÖR FÖRVARING OCH VISNING LOKAL, W KTÓRYM TRUMNA JEST WYSTAWIANA I PRZECHOWYWANA wchodzi w skład opłaty za pogrzeb. Zmarły leży w trumnie do czasu ceremonii pogrzebowej, jeśli ma ona miejsce. W lokalu musi istnieć możliwość wystawienia zwłok. Dom pogrzebowy lub podmiot odpowiedzialny może pomóc krewnym w zorganizowaniu wystawienia zwłok.

MINNESLUND OGRÓD PAMIĘCI zbiorowe miejsce pochówku, bez prawa do grobu, w których chowane lub rozsypywane są prochy. W związku z tym, że to miejsce pochówku ma charakter anonimowy, krewni nie mogą być obecni przy grzebaniu ani rozsypywaniu prochów. Imiona i nazwiska pochowanych nie są umieszczane na tablicach, jednak istnieje wspólne miejsce, w którym można składać kwiaty i znicze. *Patrz strona 17.*

STYPA jest organizowana przez krewnych i zazwyczaj ma miejsce po ceremonii pogrzebowej.

PAMIĄTKI SKŁADANE DO TRUMNY LUB URNY są dozwolone. Zabronione jest składanie przedmiotów uznanych za szkodliwe dla środowiska, mogących powodować uszkodzenie pomieszczeń i wyposażenia lub zagrażać osobom mającym kontakt z trumną. Przed zamknięciem urny z prochami można w niej złożyć biżuterię. W tej sprawie należy odpowiednio wcześniej skontaktować się z personelem krematorium.

PROCESSIONSBÄRNING PROCESJA, Patrz osoby niosące trumnę.

STOFT ZWŁOKI ciało zmarłego. Zwłoki można pochować w trumnie lub poddać kremacji

SVEPNING PRZYGOTOWANIE obejmuje zarówno materiały jak i czynności podczas składania do trumny.

SVEPDRÄKT UBIÓR DO TRUMNY ubrania, który ma na sobie zmarły w trumnie. Krewni wybierają zarówno sposób przygotowania jak i ubiór do trumny. Zalecane są materiały naturalne.

SÄRSKILDA GRAVPLATSER SPECJALNE MIEJSCA POCHÓWKU miejsca przydzielane osobom nienależącym do chrześcijańskiego kościoła lub związku wyznaniowego. Są to np. cmentarze żydowskie i muzułmańskie.

TRANSPORTKOSTNADER KOSZTY TRANSPORTU istnieją dwa rodzaje kosztów: koszty pokrywane z majątku zmarłego oraz z opłaty za pogrzeb. Koszty transportu ze szpitala, domu opieki lub domu prywatnego do lokalu, gdzie podmiot odpowiedzialny przejmuje odpowiedzialność za zwłoki są pokrywane z majątku zmarłego. Lokal ten może znajdować się w kościele, kaplicy lub w sali przeznaczonej na ceremonie w krematorium. Koszty transportu trumny z lokalu, gdzie ma miejsce pochówek w rejonie podmiotu odpowiedzialnego pokrywane są z opłaty na pogrzeb. Koszty transportu do specjalnego miejsca pochówku lub krematorium pokrywane są z opłaty za pogrzeb, także jeśli znajduje się ono poza rejonem danego podmiotu odpowiedzialnego. *Patrz strona 7.*

UPPLÅTARE PRYZDZIELAJĄCY to osoba przydzielająca grób. Zazwyczaj jest to podmiot odpowiedzialny, ale funkcję tę może także pełnić parafia zarządzająca cmentarzem, która nie pełni funkcji podmiotu zarządzającego.

URNMUR MUR Z URNAMI
Patrz strona 16.

Broszurę *Informacje dotyczące pogrzebu* opracowano dla osób, które pragną uzyskać informacje na temat pochówku w Szwecji. Opisano w niej działalność pogrzebową oraz elementy wchodzące w skład opłaty pogrzebowej.

W broszurze zamieszczono specjalny rozdział *Moja wola Aby* pomóc krewnym, można w nim podać, jak ma przebiegać pogrzeb.

Masz pytania na temat pogrzebu?

W pierwszej kolejności należy zwrócić się do podmiotu odpowiedzialnego za pogrzeb w danej miejscowości.

Dane kontaktowe podano na stronie

www.svenskakyrkan.se (wyszukaj parafię) - dla miejscowości, w których podmiotem odpowiedzialnym za pogrzeby są parafie i związki parafii Kościoła Szwecji. Na stronie tej zamieszczono także ogólne informacje na temat działalności pogrzebowej i nabożeństw pogrzebowych.

www.stockholm.se (Stöd & Omsorg/Begravning & Kyrkogårdar)
- dla Sztokholmu

www.tranas.se (Familj & Omsorg/Begravning & griftegårdar)
- dla gminy Tranås

Pytania ogólne dotyczące działalności pogrzebowej Kościoła Szwecji i nabożeństw pogrzebowych można kierować także do wydziału informacji Kościoła Szwecji, na adres e-mail info@svenskakyrkan.se, lub dzwoniąc pod numer: 018-16 96 00

Zrzeszenie pracodawców Kościoła Szwecji jest organizacją pracodawców i usługową dla parafii, zrzeszeń parafii i diecezji Kościoła Szwecji. Zrzeszenie pracodawców zapewnia doradztwo i wsparcie w ramach działalności pogrzebowej parafiom i zrzeszeniom parafii, które pełnią funkcję podmiotów odpowiedzialnych za pogrzeby.